

Poštnina plačana v gotovini

Cena 2 Din

OPERA

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI 1932/33

Samson in Dalila

Premijera 23. marca 1933

IZHAJA ZA VSAKO PREMIJERO

UREDNIK: M. BRAVNIČAR

LJUBLJANA, NEBOTIČNIK VI. NADSTR.

TELEFON 24-63

**ELEGANCA
TOČNOST
SOLIDNOST**

FRANCOSKI, ANGLEŠKI PLAŠČI

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Izhaja za vsako premijero

Premijera 23. marca 1933

Camille Saint-Saëns: „Samson in Dalila“

Francoski skladatelj Saint-Saëns spada med tisto vrsto umetnikov, ki ne puščajo za seboj globokih brazd in ne potegnejo v svoj krog in pod svoj vpliv naslednjo generacijo, pač pa zapustijo v svoji dediščini mnogo umetnin, ki so še dolgo časa v koncertnih sporedih hvaležne točke izvajajočim umetnikom in tudi širšemu občinstvu. Saint-Saëns sodobnik je bil César Franck, ki je močno vplival na vso takratno glasbeno generacijo, vendar Saint-Saëns ni prišel pod njegov vpliv in je obdržal do smrti h klasiki nagnjen slog in z njim mnogo doprinesel k francoski glasbeni umetnosti.

Saint-Saëns je bil rojen v Parizu 9. oktobra 1835. leta. Bil je čudežni otrok in je nastopal kot klavirski virtuoz, pozornost pa je vzbujal že takrat kot izreden improvizator. Študiral je pri skladatelju »Zidinje« Halévyju. Za rimsko nagrado je s svojimi skladbami dvakrat propadel, čeprav so bile skladbe njegovih konkurentov slabše. Tudi svojo prvo opero »Timbre d'argent« je napisal za neki natečaj (1867.) in je moral čakati deset let na prvo vprizoritev. Trajen uspeh je dosegel šele s svojo biblično opero »Samson in Dalila«, ki prvotno ni bila namenjena odru, ker je bila koncipirana v obliki oratorija. Franc Liszt je dal idejo, da se jo uprizori kot opera v weimarskem gledališču. »Samson« je nastal l. 1873., premiera je bila l. 1877. v Weimarju in je tako ugajal, da so sledile uprizoritve na vseh večjih odrih. V operi »Samson in Dalila« ni Saint-Saëns razkril novih neizvoženih poti. V splošnem odmeva v delu duh Auberjevega in Meyerberjevega časa, vendar prenesetijo sijajni glasbeni domisleki in zdrava melodična potencia. Čeprav prevladuje teatralnost nad dramatiko je njegova muzika v »Samsonu« visoke vrednosti in vsebuje vse dobrote Saint-Saënsove muze.

Saint-Saëns je napisal nad deset oper, od katerih so ostale žive samo »Samson« in »Heinrich VIII.«.

Poleg operne glasbe je zlagal simfonične pesnitve (programske), v katere je prevzel Berliozov slog. Simfonična pesnitev »Danse macabre« je bila pred vojno »šlager« in je širila nje-

govo ime po svetu. Tudi njegove druge skladbe: koncerti za razne instrumente, suite za orkester, klavirske skladbe itd. so našle mnogo odmeva. Svoj čas je bil zelo slaven in veliko izvajan skladatelj. Ker je bil gmotno dobro podkovan, je vse življenje posvetil glasbi, veliko potoval in sodeloval pri raznih glasbenih društvih. Bil je soustanovitelj in prvi predsednik francoskega glasbenega društva »Société nationale de musique«.

Saint-Saëns se je udeleževal tudi kot glasbeni pisatelj in je med vojno ostro nastopal proti nemški glasbi. Umrl je leta 1921. v Alžiru.

Vsebina

(Zgodba Samsona in Dalile je vzeta iz Svetega pisma starega zakona, in sicer iz 16. poglavja knjige sodnikov. Libreto je napisal Ferdinand Lemaire.)

*

Na trgu pred božjim hramom Dagona (Filistejskega boga) je zbrano hebrejsko ljudstvo in prosi boga rešitve izpod jarma barbarov. Samson izstopi iz množice in razodene obljubo, da je rešitelj blizu. S svojo zgovornostjo in prepričevalnostjo preobrne k veri tudi dvomljivce in vsi vidijo vsled njegove gorečnosti in odločnosti rešitelja iz suženjstva v njem samim, zato se ga oklenejo in zapojejo hvalo Jehovi.

Satrap Abimeleh pride v spremstvu vojščakov, zagrozi ljudstvu s kaznimi, jih prične sramotiti in zasmehovati njih boga Jehovo, ki je moral zbežati pred Dagonom. Samson se zoperstavi Abimelehu in pokliče ljudstvo, da se upre. Abimeleh potegne meč in navali na Samsona; ta pa mu izstrga iz rok meč in ga pobije. Vojščake Filistejcev pa je Samson pregnal s Hebrejci, da so se razbežali na vse strani. Veliki duhoven Dagona pride v spremstvu drugih duhovnikov iz templja, ugleda mrtveca in očita Filistejcem, ker so pustili, da je zbežal morilec, medtem pa je že prišel vojni sel in javil zmago Hebrejcev. Veliki duhoven prekolne v besnem ogorčenju hebrejsko ljudstvo, hudodelca in njegovo mater; če bi ga ženska ljubila, naj izvrši izdajstvo nad njim. Filistejci so izgubili zaupanje v svojega boga; zbežijo v gore, s seboj pa vzamejo Abimelehovo truplo.

Nastopijo hebrejske žene, starčki, Samson in njegovi vojaki in pojejo hvalnico za rešitev. Vrata templja se spet odprejo in Dalila se prikaže v spremstvu s cveticami okrašenimi deklicami. Ona pozdravi odrešitelja svojega ljudstva in ga povabi na slavnostni obed v njen dom v Soreku, kjer ga bo pričakovala, da postane tudi zmagovalec ljubezni. Samsona svari stari Jud pred kačnim strupom in tudi sam se bori proti njeni lepoti in zapeljevanju.

Dagonove svečence hočejo s plesom privabiti hebrejske vojake. Dalila pleše z njimi in poje zapeljivo pesem, nato pa se vrne v tempelj. Samson jo je ves čas poželjivo opazoval.

*

Pred svojo hišo v dolini Sorek sedi Dalila še lepše oblečena kot prej in premišljuje o svojem maščevalnem načrtu zoper Samsona. Ljubezen naj ji pomaga v sovraštvu. Veliki duhoven pride in ji ponuja veliko plačilo, če razoroži Samsona in ga oropa moči, da ga lahko zvežejo v okove. Zvedeti mora za skrivnost njegove moči, ki ga ščiti. Oba prisežeta smrt največjemu sovražniku njih naroda. V temni noči čaka Dalila sama in šele po dolgem času pride Samson razburjen, zmeden in oklevajoč. Dalila ga sprejme ljubeznivo, on pa hoče oditi, da zvrši svoje veliko poslanstvo. Posreči se ji, da ga zadrži in skuša zvedeti skrivnost njegove moči. Nastane silno neurje in Samsonova ljubezenska strast vzkipi do vrhunca. Samson se Dalili zoperstavlja, dokler ga ne ozmerja s strahopetcem in zbeži v hišo, Samson pa za njo. Pred hišo so se zbrali vojščaki Filistejcev, Dalila jih je iz terase poklicala k sebi.

»Izdaja«, zakriči Samson. Vojaki planejo v hišo, zvežejo Samsona in ga odvedejo v ječo.

*

Samson z ostriženimi lasmi in oslepljen vrti v ječi težak brusni kamen. Boga prosi usmiljenja zase in za svoj narod. Vojaki razvežejo Samsonu okove in ga peljejo k slavnosti zmage Filistejcev.

*

V Dagonovem templju slavijo zmago nad Izraelci. Deček pripelje Samsona v posmeh sovražniku. Veliki duhoven ga sprejme s posmehom, ravno tako Dalila, ki mu hlini ljubezen. Duhovnik zapove Samsonu, naj pokliče svojega boga, da mu vrne vid, nato bodo tudi Jehovi žrtvovali daritev. Samson prosi boga Jehovo naj mu še enkrat podari luč in moč, ker pa se čudež ne zgodi, ga pričnejo zasmehovati, svojemu bogu Dagonu pa žrtvujejo daritev in ga slave. Tudi Samson naj poklekne pred Dagonom in naj mu žrtvuje. Deček ga pelje k stebrom, na katerih počivajo oboki. Med tem ko poje zbor Filistejcev, objame stebre in jih skuša omajati. Še enkrat prosi boga naj mu vrne prejšnjo moč; stebri se zamajejo in tempelj se zruši in pokoplje njega in njegove sovražnike.

Razno

Male legende v veselih vižah.

Dvořak je imel kakor vsi mojstri nekatere učence rajši, druge spet manj, kar je tudi večkrat očitno pokazal. Zapostavljeni so

bili večinoma užaljeni in so se hoteli včasih prikupiti mojstru s tem, da so ga presenetili s kakšnimi visokodonečimi idejami in cilji. Nekoč je tak učenec rekel Dvořaku: »Mojster, rad bi napisal sonato!« Dvořak ga je premeril od nog do glave, nato pa mu je odvrnil: »Ti koštrun, in ta sonata naj bi bila še lepša kakor so Beethovnovne — kaj?!«

*

Mlad skladatelj je prišel nekoč k Richardu Straußu, da bi mu zaigral neko svojo skladbo. Strauß je potrpežljivo poslušal. Mladi skladatelj ga je prosil za oceno in Strauß mu je odkritosrčno svetoval: »Dragi prijatelj, najboljšo bo, če opustite skladanje in se posvetite drugemu poklicu!« Jezen je pobral svoje note in zapustil sobo, Strauß pa je zaklical za njim: »Če vam smem svetovati še nekaj: Ne belite si glave radi moje sodbe! Meni so svoj čas ravno tako svetovali.«

*

Stravinski je imel in tudi še ima precej neprijateljev med glasbeniki. Tako na primer Puccinija. Italijanski skladatelj se je nekoč izrazil o Stravinskijevem »Posvečenju pomladi«: »Ples je smešen, glasba obstoji iz samih disonanc. Nekoliko originalnosti in nekaj talenta sem že odkril v skladbi, ampak vse skupaj je napisal blaznež! Občinstvo je sikalo, se smejala in — ploskalo.« Stravinski se je nasmehnil: »Puccini ima prav. Jaz v resnici nisem normalen. Ampak on pozablja, da so pri premieri njegove 'Butterfly' tudi sikali in se smejala in da je prišlo ploskanje šele par let pozneje, ko so opero na novo naštudirali. Pri meni so sikali, se smejala in ploskali vsaj ob istem času.«

*

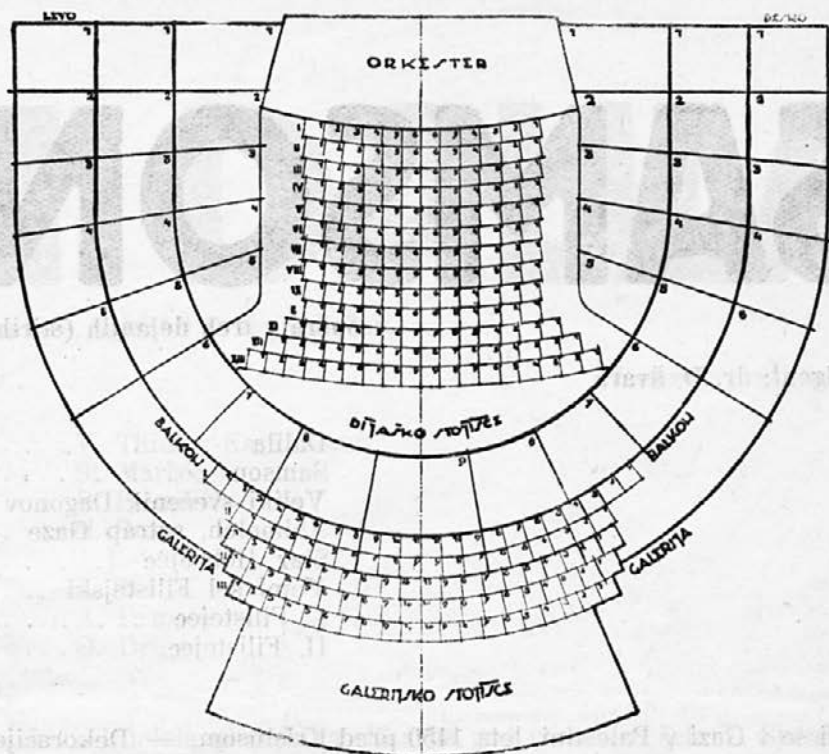
Rossini je nekega dne igral na klavirju iz Wagnerjeve partiture in ves čas kimal z glavo. »Ampak mojster« ga je opomnil nekdo, »saj imate narobe obrnjeno partituro«. »Vem«, je odvrnil Rossini, »poizkusil sem tudi že iz druge strani, ampak ne zveni nič boljše.«

*

Grieg in njegov prijatelj Frauts Beyer sta napravila izlet s čolnom. Griegu se je porodila prav lepa melodija. Hitro jo je napisal na košček papirja in jo brezskrbno položil na klop. Suneček vetra je odpihal listič, ampak Beyer ga je prestregel, ne da bi Grieg to opazil. Prijatelj je prečital zapisek, si zapomnil melodijo in kmalu nato jo je začel zvižgati. Grieg je začel debelo in razburjen poslušati ter ga je vprašal: »Odkod pa imaš to?« Prijatelj mu je ravnodušno odgovoril: »To mi je kar tako prišlo v glavo, moja ideja.« »Vrag vzemi«, je odgovoril Grieg, »pred petimi minutami sem imel prav isti glasbeni domislek.«

Lastnik in izdajatelj: Uprava Nar. gledališča v Ljubljani. Predstavnik: Oton Župančič. Urednik: M. Bravničar. - Tiskarna Makso Hrovatin, vsi v Ljubljani.

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V DRAMI

A. PRELOČ

Ljubljana, Marijin trg - Tel. 3456

SAMSON IN DALILA

opera v treh dejanjih (štirih slikah) skladatelj F. Lemaire, uglasil C. Saint-Saëns.

Dirigent: dr. D. Švara.

Koreograf: P. Golovin.

Režiser: prof. O. Šest.

Dalila	V. Thierry-Kavčnikova
Samson	St. Marčec
Veliki svečenik Dagonov	R. Primožič
Abimeleh, satrap Gaze	M. Rus
Star Hebrejec	J. Betetto
Vojni sel Filistejski	J. Rus
I. Filistejec	A. Drmota
II. Filistejec	G. Driga

Filistejski Hebrejci.

Godi se v Gazi v Palestini, leta 1150 pred Kristusom. — Dekoracije po načrtu V. Uljaniščeve izdelala gledališka slikarna pod vodstvom šefa V. Skružnega, kostimi: krojačnica pod vodstvom L. Polaka.

Blagajna se odpre ob pol 20.

Načetak ob 20.

Konec po pol 23.

Parter: Sedeži I. vrste	Din 48.—
" II. - III. vrste	" 42.—
" IV. - VI.	" 37.50
" VII. - IX.	" 33.50
" X.	" 29.50
" XI.	" 26.50
Lože Lože v parterju	158.—
" I. reda 1-5	158.—
" " 6-9	188.—

Nadaljni ložni	parterju	Din 27.—
	I. redu	32.—
Balkon: I. vrsta		26.50
" II.		21.50
" III.		16.50
" I.	ložni sedež	21.50
" II.		16.50

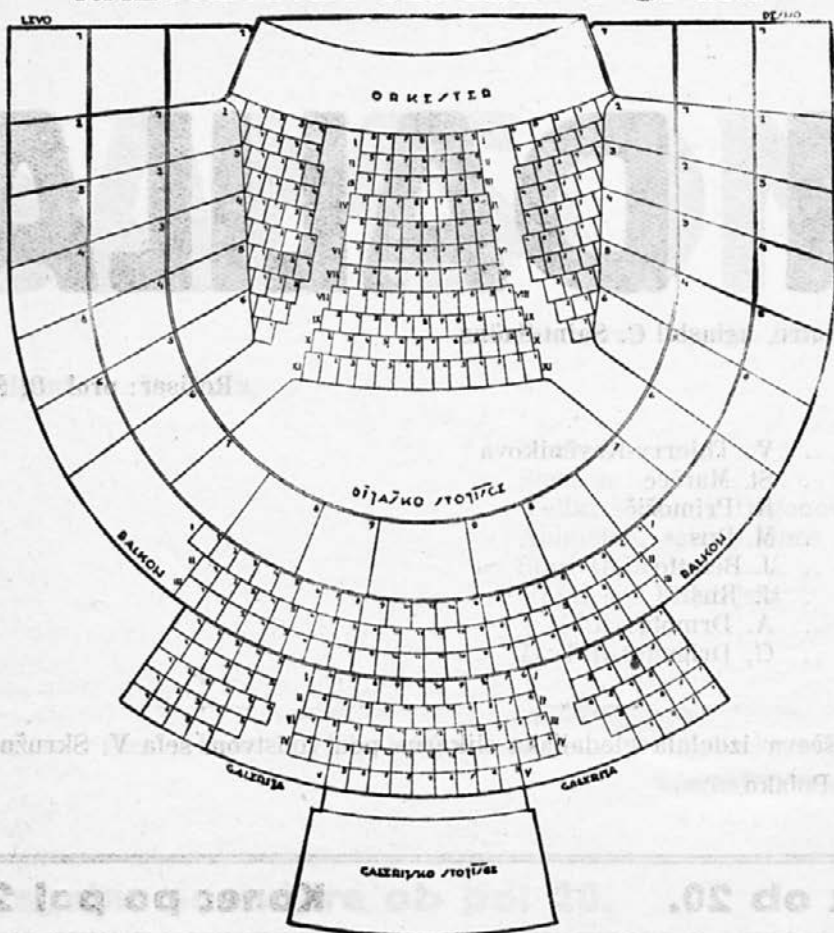
Galerija: Sedeži I. vrste	Din 15.—
" II.	12.50
" III.	12.50
" IV.	10.50
" V.	10.50
Stojišče	4.50
Dijaško stojšče	7.50

Predpisana taksa za posredništvo je vračunana v cenah

VSTOPNICE se dobivajo v predprodaji pri gledališki blagajni od 10. do pol 1. in od 3. do 5. ure

MEINL-ova KAVA

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V OPERI

Bonboni, čokolade, bonbonijere, pecivo,
sadni soki, marmelade

ŠUMI

LJUBLJANA, GRADIŠČE 7-9

Tovarniška zaloga

Vedno sveže blago Nizke cene